

3. Беспалова А.В. Структурно-семантические модели эргонимов и их употребление в английском языке (на материале названий компаний): Дисс. ... канд. филол. наук. – Донецк, 1989. – 184 с.

4. Куруза Н.В. Структурно-семантичні моделі ергонімів (на матеріалі ергонімікону м. Одеси): дисертація канд. філол. наук: 10.02.01 / Одеський національний ун-т ім. І.І.Мечникова. – Одеса, 2003. – 214 с.

5. Романова Т.П. Проблемы современной эргонимии // Вестник СамГУ. Серия «Филология». – 1998. – № 1. – С. 33-38.

6. Суперанская А.В. Аpellятив-онома // Имя нарицательное и собственное. – М.: Наука, 1978. – С. 5-33.

7. Сучасна українська літературна мова / За редакцією М.Я. Плющ. – К.: Вища школа, 2000. – 430 с.

8. Вакарюк Л. О., Панцьо С. Є. Український словотвір у термінах. Словник-довідник. – Тернопіль: Джура, 2007. – 260 с.

9. Шевлякова И. Что в имени коммерческом твоём: Этюд-пуанте о топонимике русского бизнеса // Новое время. – 2000. – № 17-18. – С. 58-59.

The article deals with ergonyms-abbreviations and describes peculiarities of their informative and advertising functions. Our study defines semantic models of such company names. It describes lexical means used in ergonyms-abbreviations.

Key words: ergonym, company name, abbreviation, structural and semantic model.

УДК 811.161.2'367

Любов Дика (Хмельницький)

СКЛАДНІ ТА СКЛАДЕНІ ОЙКОНИМИ СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ: СЕМАНТИКА ТА СТРУКТУРА

У статті аналізуються складні та складені ойконіми Східного Поділля з огляду на їх семантику та структуру. Охарактеризовано способи творення досліджуваного типу назв населених пунктів та визначено їх продуктивність.

Ключові слова: *апеллятив, атрибут, ойконім, семантика, структура.*

Ойконімія Вінниччини, інакше Східного Поділля, представлена значною кількістю словотвірних моделей з різним ступенем їх продуктивності. Переважна більшість моделей топонімів, виявлених нами на досліджуваній території протягом XIV-XX ст., є за походженням спільнослов'янськими. Однак досить великий відсоток становлять назви поселень, які за часом свого виникнення є значно новішими, ніж інші словотвірні типи ойконімів.

Одним із новіших типів в ойконімії Вінниччини є складні та складені назви, оскільки більшість із них утворилися для іменування нового

поселення на відміну від уже існуючого однойменного ойконіма, напр.: *Нова Шура / Шура, Великі Гармаки / Гармаки, Майдан Борківський / Майдан* та ін.

Ще С.Роспонд свого часу зазначив, що слов'янська топоніміка дуже рідко користується складними і складеними назвами для іменування поселень [5, 50]. Подібну думку висловила Л.Гумецька, говорячи, що місцевих назв у формі складних слів в українській актовій мові XIV-XV ст. небагато [3, 61]. Л.Масенко, проаналізувавши розвиток топонімічної системи України, виявила існування складних назв поселень на теренах нашого краю ще у давньоруський період [4, 626]. Однак початок творення складених топонімів, на думку Л.Масенко, припадає на XIV-XV ст. (староукраїнський період) [4, 631]. При цьому дослідниця зазначає, що більшість складних назв поселень утворено внаслідок поєднання прикметникової й іменникової основ (*Гольгори, Соуховєрхъ*), а складені найменування творилися від прикметника-означення і загального слова з гідрографічним значенням (*Новое село, Пещаныи Бродъ*) [4, 635].

Спираючись на результати досліджень Д.Бучка, Ю.Карпенка, В.Котович, Я.Пури, М.Худаша, М.Торчинського, Є.Черняхівської та ін.), які вивчали ойконімію окремих регіонів України, а також враховуючи результати власного аналізу назв населених пунктів Східного Поділля, ми приходимо до висновку, що творення складних та складених назв місцевостей все ж таки є характерним явищем для топонімії України, в тому числі і території Вінниччини.

Для ойконімікону досліджуваного регіону продуктивнішим є творення складених назв ($\approx 10\%$), чого не можна сказати про складні ойконіми, які становлять лише 4% від усіх аналізованих нами топонімів Східного Поділля.

Складені ойконіми. На території Вінниччини історичними джерелами зафіксовано 242 складених ойконіма. За своєю структурою такі назви є двочленими топонімами, що утворилися лексико-синтаксичним способом. Більшість складених назв населених пунктів Східного Поділля – це словосполучення, першим членом яких є атрибут на означення: а) часу виникнення поселення: *Старий Пиків / Новий Пиків, Нова Цибулівка / Стара Цибулівка*; б) розміру поселення: *Велика Жмеринка, Великий Митник, Мала Кісниця, Малий Острожок*; в) форми поселення: *Висока Гребля, Широка Гребля*; г) кольору: *Білий Рукав, Червона Гребля, Червона Долина, Червоний Степ*. У ролі означувального члена найчастіше в складених ойконімах виступає прикметник, рідше – числівник.

Проаналізувавши складені ойконіми України, Д.Бучко відзначив, що поява та семантичне наповнення атрибутів завжди були зумовлені екстралінгвальними факторами. Дослідник виділив три типи атрибутів у складених ойконімах: 1) атрибути, які безпосередньо характеризують поселення за різноманітними ознаками; 2) атрибути, які характеризують поселення за їх зв'язками, відношеннями до інших об'єктів на місцевості; 3) атрибути, які характеризують поселення за їх відношенням до конкретної людини [1, 16-17].

Вважаємо за доцільне скористатися поданими Д.Бучком принципами номінації атрибутів аналізованого типу ойконімів і поділити назви поселень, виявлені нами на території Вінниччини, теж на три групи:

1. Ойконіми, атрибути яких характеризують поселення за різноманітними ознаками. Ця група складених назв населених пунктів Вінниччини нараховує 120 одиниць; у свою чергу поділяємо їх на підгрупи:

1) ойконіми, атрибути яких вказують на час виникнення поселення: *Нова Гута*, с. (Хм.), згад. з 1893 р.: Гута Новая [Гульдм., 121]; *Стара Прилука*, с. (Лип.), згад. з 1947 р.: Прилука [АТП 1947, 37]; *Нове Місто*, с. (Тивр.), згад. з 1796 р.: Нове Місто [БН, 123]; *Нове Життя*, с. (М.-Под.), згад. з 1947 р.: Нове Життя [АТП 1947, 40]; *Новий Животів*, с. (Ор.), згад. з 1608 р.: Животів [Отам., 59]; *Ново-Микольськ*, с. (М.-Под.), згад. з 1947 р.: Ново-Микольськ [АТП 1947, 40]; *Стара Прилука*, с. (Лип.), згад. з 1654 р.: Прилука [Крип., 136]; *Старі Попелюхи*, с. (Піщ.), згад. з 1947 р.: Старі Попелюхи [АТП 1947, 29]; *Старий Пиків*, с. (Калин.), згад. з 1906 р.: Пиковъ Старый [Свед., 29] та ін.;

2) ойконіми, атрибути яких вказують на розмір поселення: *Великий Степ*, с. (Коз.), згад. з 1947 р.: Степ [АТП 1947, 31]; *Широка Гребля*, с. (Вн.), згад. з 1893 р.: Гребля Широкая [Гульдм., 109]; *Малі Хутори*, с. (Вн.), згад. з 1947 р.: Малі Хутори [АТП 1947, 12]; *Мала Кириївка*, с. (Берш.), згад. з 1796 р.: Малая Кириевка [БН, 148]; *Малий Острожок*, с. (Хм.), згад. з 1906 р.: Острожекъ Малый [Свед., 29]; *Малі Крушлинці*, с. (Вн.), згад. 1570 р.: Малі Крушлинці [Отам., 35] та ін.;

3) ойконіми, атрибути яких вказують на місце розташування поселення відносно опозиційної пари: *Вища Кропивна*, с. (Нем.), згад. з 1893 р.: Крапивна Высшая [Гульдм., 225] – *Нижча Кропивна*, с. (Нем.), згад. з 1668 р.: Niższy Kropiwny [Арх.ЮЗР 7/II, 550]; *Вище-Ольчедаїв*, с. (М.-Кур.), згад. з 1431 р.: Гольчедаевъ [Молч., 359] – *Нижчий Ольчедаїв*, с. (М.-Под.), згад. з 1431 р.: Гольчедаевъ [Молч., 359] (1906 р.: Ольчедаевъ Низший, Ольчедаевъ Высший [Свед., 57]); *Лісова Лисіївка*, с. (Калин.), згад. з 1570 р.: Лисіївка [Отам., 35] – *Польова Лисіївка*, с. (Калин.), згад.

з 1947 р.: Польова Лисіївка [АТП 1947, 37]; *Верхня Слобідка*, с. (Піщ.), згад. з 1947 р.: *Верхня Слобідка* [АТП 1947, 29] – *Нижня Слобідка*, с. (Піщ.), згад. з 1947 р.: *Нижня Слобідка* [АТП 1947, 29]; *Рахни Лісові*, с. (Шп.), згад. з 1947 р.: *Рахни Лісові* [АТП 1947, 42] – *Рахни Польові*, с. (Тивр.), з 1947 р.: *Рахни Польові* [АТП 1947, 34] та ін.;

4) ойконіми, атрибути яких вказують на характер місцевості, де знаходиться поселення: *Глибока Долина*, с. (М.-Кур.), згад. з 1947 р.: *Глибока Долина* [АТП 1947, 21]; *Лісна Поляна*, с-ще (Гайс.), згад. з 1969 р.: *Лісна Поляна* [АТП 1969, 13]; *Суха Долина*, с-ще (Кр.), згад. з 1947 р.: *Суха Долина* [АТП 1947, 22]; *Лиса Гора*, с. (Ілл.), згад. з 1796 р.: *Лыса Гора* [БН, 159] та ін.;

5) ойконіми, атрибути яких вказують на форму поселення: *Прямий Яр*, х. (Яр.), згад. з 1947 р.: *Прямий Яр* [АТП 1947, 43]; *Висока Гребля*, с. (Кр.), згад. з 1796 р.: *Высокая Гребля* [БН, 149];

6) ойконіми, атрибути яких вказують на ознаку за кольором: *Зелений Клин*, с-ще (Гайс.), згад. з 1947 р.: *Зелений Клин* [АТП 1947, 14]; *Зелений Довжок*, с. (Трос.), згад. з 1969 р.: *Зелений Довжок* [АТП 1969, 28]; *Білий Рукав*, с. (Хм.), згад. з 1906 р.: *Белый Рукавь* [Свед., 54]; *Червона Гребля*, с. (Чеч.), згад. з 1947 р.: *Червона Гребля* [АТП 1947, 41]; *Червоний Кут*, с. (Теп.), згад. з 1947 р.: *Червоний Кут* [АТП 1947, 33].

Атрибути окремих складених назв поселень виражені числівником. Таких назв на території Вінниччини лише сім: *Білоусівка Перша*, с. (Тул.), згад. з 1893 р.: *Белоусовка* [Гульдм., 54]; *Білоусівка Друга*, с. (Тул.), згад. з 1893 р.: *Белоусовка* [Гульдм., 54]; *Крикливець Другий*, с. (Кр.), згад. з 1947 р.: *Крикливець Другий* [АТП 1947, 22]; *Погребище Перше*, с-ще (Погр.), згад. з 1947 р.: с-ще залізничної станції *Погребище I* [АТП 1947, 29]; *Погребище Друге*, с-ще (Погр.), з 1947 р.: с-ще залізничної станції *Погребище II* [АТП 1947, 30]. *Безчасний Перший*, х. (Барс.), згад. з 1947 р.: *Безчасний Перший* [АТП, 10]; *Безчасне Друге*, с. (Барс.), згад. з 1947 р.: *Безчасне Друге* [АТП 1947, 10]. Доцільно зазначити, що у двох складених ойконімах, виявлених нами на території Вінниччини, атрибут-числівник вживається із субстантивованим прикметником: *Безчасний Перший*, *Безчасне Друге*.

Як бачимо, названі атрибути мають різні значення: час виникнення, розмір, тип поселення, вказують на ознаку за кольором і т.п., а також утворюють опозиційні пари: повні (*Нова Гута – Стара Гута*; *Вища Кропивна – Нижча Кропивна*; *Великий Митник – Малий Митник*; *Білоусівка Перша – Білоусівка Друга*) та неповні (*Мурафа – Стара Мурафа*; *Попелюхи – Старі Попелюхи*; *Гребля – Нова Гребля*; *Крикливець – Крикливець Другий*).

2. Ойконіми, атрибути яких вказують на відношення до конкретних сусідніх чи віддаленіших інших поселень або на локалі-

зацію самих населених пунктів. Ця група складених назв населених пунктів Вінниччини нараховує 107 одиниць: *Майдан-Почапинецький*, с. (Літ.), згад. з 1893 р.: Почапинецькій Майдань [Гульдм., 379] – атрибут вказує на розташування поселення біля с. *Почапинці*. *Польові Берлинці*, с. (Коп.), згад. з 1452 р.: Берлинці Полевые [Груш., 40] – атрибут вказує на заснування поселення в полі. *Берізки-Чечельницькі*, с. (Чеч.), згад. з 1893 р.: Берізки Чечельникскія [Гульдм., 30] – атрибут вказує на розташування поселення біля с. *Чечельник*. *Ладижинські Хутори*, с. (Гайс.), згад. з 1893 р.: Ладыжинскіе Хутора [Гульдм., 252] – атрибут вказує на розташування поселення біля м. *Ладижин*. *Рахны-Лісові*, с. (Шарг.), згад. з 1893 р.: Рахны-Лесовые [Гульдм., 388] – атрибут вказує на заснування поселення в лісі або біля лісу та ін.

3. Ойконіми, атрибути яких виражають належність поселень конкретним особам. До цієї групи належать лише 4 ойконіми, і всі вони виражають відношення до конкретної особи: *Бабина Долина*, с. (Шарг.), згад. з 1947 р.: Бабина Долина [АТП 1947, 41]. *Майдан Совин*, с. (Літ.), згад. з 1893 р.: Совинь Майдань [Гульдм., 433] – атрибут *Совин* < ОН *Сова* [СП, 330]. *Майдан Стасів*, с. (Літ.), згад. з 1893 р.: Стасьевь Майдань [Гульдм., 445] – атрибут *Стасів* < ОН *Стас* < *Станіслав* [Туп., 374]. *Романово-Хутір*, с. (Лл.), згад. з 1947 р.: Романово-Хутір [АТП 1947, 18] – атрибут *Романово* < ОН *Роман*.

Серед складених назв населених пунктів Вінниччини в окрему групу виділяємо ойконіми-прикладки. На вказаній території вони репрезентуються 8 прикладами: *Голово-Русава*, с. (Том.), згад. з 1893 р.: Головорусава [Гульдм., 98]; *Дубівчик-Маслівка*, с. (Нем.), згад. з 1893 р.: Дубовчикъ съ приселком Масловкой [Гульдм., 142]; *Коло-Михайлівка*, с. (Вн.), згад. з 1947 р.: Коло-Михайлівка [АТП 1947, 12]; *Майдан-Бобрик*, с. (Хм.), згад. з 1947 р.: Майдан-Бобрик [АТП 1947, 39]; *Петро-Марківка*, с. (Лл.), згад. з 1947 р.: Петро-Марківка [АТП 1947, 15]; *Піски-Бершадь*, с. (Берш.), згад. з 1947 р.: Піски-Бершадь [АТП 1947, 11]; *Русо-Крикливець*, с. (Кр.), згад. з 1947 р.: Русо-Крикливець [АТП 1947, 1016]; *Слобода-Попелюхи*, с. (Піщ.), згад. з 1947 р.: Слобода-Попелюхи [АТП 1947, 29]. На нашу думку, прикладки при основному слові вказують на місце розташування населеного пункту або ідентифікують його на відміну від уже існуючої назви поселення, напр.: *Піски-Бершадь* – поселення, яке розташоване недалеко від м. *Бершадь*; *Майдан-Бобрик* на розташування (біля с. *Бобрик*)

Складні ойконіми. Складних назв населених пунктів на території Вінниччини нами виявлено 67 одиниць. Деякі з них творилися шляхом поєднання прикметника з іменником: *Білозірка* < *біла* + *зірка*,

Кам'яногірка < *кам'яна* + *гірка*; інші – в результаті поєднання іменникових основ: *Іванопіль* < ОН *Іван* + *піль* (місто), *Китайгород* < *Китай* + *Город*, *Лисогірка* < *Ліс* + *Гірка* й под.

Серед ойконімів Східного Поділля аналізованого типу найчисельнішу групу творять складні назви за моделлю „прикметник + апелятив”. Таких назв поселень на досліджуваній території нами виявлено 27: *Краснопілка*, с. (Гайс.), згад. з 1893 р.: Краснополка [Гульдм., 227] < прикм. *красна* + апел. *пілка* (*пілка* < *пола* „пола половини одягу; підвине полотнище” [ЕСУМ IV, 485]); *Кам'яногірка*, с. (Ілл.), згад. з 1947 р.: Кам'яногірка [АТП 1947, 15] < прикм. *кам'яна* + апел. *гірка*; *Лисогірка*, с. (Літ.), згад. 1893 р.: Лисогорка [Гульдм., 261] < прикм. *лиса* + апел. *гірка*; *Золотогірка*, с-ще (М.-Кур.), згад. з 1947 р.: Золотогірка [АТП 1947, 26] < прикм. *золота* + апел. *гірка*; *Білопілля*, с. (Коз.), згад. з 1947 р.: Білопілля [АТП 1947, 19] < прикм. *білий* + апел. *-пілля* „місто”; *Новосілка* (ст.н. *Населений пункт Новозаселений*), х. (Коп.), згад. з 1947 р.: Новосілка [АТП 1947, 21] < прикм. *нова* + апел. *сілка* „поселення”; *М'якохід*, с. (Берш.), згад. з 1893 р.: Мякоходь [Гульдм., 314] < прикм. *м'який* + апел. *хід* та ін.

Менш чисельну групу становлять назви, що утворилися за моделлю „іменник + іменник”. Іменна частина всіх складних топонімів Вінницької області аналізованого типу виражається слов'янською або церковно-християнською власною назвою: *Антонопіль*, с. (Калин.), згад. з 1893 р.: Антонополь [Гульдм., 11] < ОН *Антон* + апел. *-піль* < грец. *polis* „місто”; *Ганнопіль*, с. (Тул.), згад. з 1947 р.: Ганнопіль [АТП 1947, 36] < ОН *Ганна* + апел. *-піль*; *Іванопіль* (ст.н. *Янопіль*), с. (Хм.), згад. з 1947 р.: Іванопіль [АТП 1947, 39] < ОН *Іван* (*Ян*) + апел. *-піль*; *Крижопіль*, смт (Кр.), згад. з 1893 р.: Крыжополь [Гульдм., 236] < ОН **Крижь* + апел. *-піль*; *Комаргород*, с. (Том.), згад. з 1893 р.: Комарь-Городь [Гульдм., 214] < ОН *Комарь* [Туп., 192] + апел. *город*; *Шаргород*, смт (Шарг.), згад. з 1893 р.: Шаргородь [Гульдм., 552] < ОН **Шарь* + апел. *город* та ін.

Другим компонентом складних відантропонімних назв поселень, виявлених нами на досліджуваній території, виступають лише два апелятиви, які мають однакову семантику: *город* „місто” й *піль* (< гр. *polis* „місто”). Д.Бучко, дослідивши українські ойконіми з компонентами **-город**, **-град** та **-піль/-поль**, **-пілля**, **-поле**, пише, що такі топоніми активно використовувалися на території Правобережної України в XVI-XVII ст. для називання міст (містечок), створених магнатами на базі уже існуючих поселень. Першим компонентом складних назв аналізованого типу було ім'я власника поселення, другим – компонент **-поль** або **-поле**, пізніше **-пілля** [2, 243-253]. Відповідно, поєднання ОН з апелятивами

–*город*, –*поль* надає ойконімам Східного Поділля посесивного значення: *Іванопись* – „*Іванове місто*”, *Шаргород* – „*місто Шара*” і т.д.

Лише трьома прикладами репрезентована словотвірна модель складних назв поселень Вінниччини „числівник + апелятив”: *П’ятихатки*, с-ще (Піщ.), згад. з 1969 р.: П’ятихатки [АТП 1969, 25] < числ. *п’ять* + апел. *хатка*; *Семирічка*, с. (Гайс.), згад. з 1893 р.: Семирічка [Гульдм., 418] < числ. *сім* + апел. *річка*; *Сорокодуби*, с. (Нем.), згад. з 1893 р.: Сорокодуби [Гульдм., 438] < числ. *сорок* + апел. *дуби*.

Поодинокими прикладами представлені складні ойконіми Вінницької області на зразок: *Лісогірка*, *Верболози* (іменник + іменник); *Межигірка* (прийменник + іменник); *Чорторія* (іменник + дієслово); *Самгородок* (займенник + іменник; можливо, займенниковий компонент вказує на особливості заснування поселення); *Вернигородок* (мотив виникнення назви затемнений; можливо, що це метафорична назва).

Отже, аналіз складних ойконімів Східного Поділля з огляду на їх словотвірну структуру показав, що зафіксовані документами XIV-XX ст. назви поселень вказаного типу становлять 91 % від усіх топонімів Вінниччини; як першим, так і другим компонентом таких топонімів є апелятив. 8,9 % становлять складні назви поселень, першим компонентом яких є власне ім’я, а другим – апелятив.

Найчисельнішою групою складених ойконімів Східного Поділля є назви, атрибути яких характеризують поселення за різноманітними ознаками. Малочисельною є група складених назв населених пунктів, диференціувальний член яких характеризує поселення за відношенням до певної особи.

1. Бучко Д. Г. Кілька уваг про атрибути в складених ойконімах / Д. Г. Бучко // Студії з ономастики та етимології. – 2004. – С. 16-21.

2. Бучко Д. Г. Українські ойконіми з компонентами –*город*, –*град* та –*ніль*/–*поль*, –*пілля*, –*поле* на загальнослов’янському фоні / Д. Г. Бучко // До джерел: Зб. наук. праць на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-ліття. – Київ-Львів, 2004. - Т. I. – С. 243-253.

3. Гумецька Л. Л. Нарис словотворчої системи української актової мови XIV-XV ст. / Л. Л. Гумецька. – К.: В-во АН УРСР, 1958. – 298 с.

4. Масенко Л. Т. Розвиток топонімічної лексики / Л. Т. Масенко // Історія української мови. Лексика і фразеологія. – К.: Наук. Думка, 1983. – С. 620-659.

5. Rospond S. Klasyfikacja strukturalno-gramatyczna słowiańskich nazw geograficznych. / Rospond S. – Wrocław, 1957. – 73 с.

Арх.ЮЗР – Архив Юго-Западной России, изд. Временною комиссиею для раз бора древних актов, височайше учрежденною при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859-1914. – Ч. 7, Т. II: Акты о заселении Юго-Западной России. – 1886. – II, 85, 647, XII с.

АТП 1947 – Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ (на 1-е вересня 1946 р.). – К.: Вид-во політичної літератури, 1947. – 1064 с.

АТП 1969 – Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ (на 1 квітня 1967 р. з дод. відомостей про зміни до 1 січня 1969 р.): У 2-х т. – Т.1. – К., 1969. – 541 с.

БН – Петренко О. С. Брацлавське намісництво (90-ті роки XVIII ст.) / О. С. Петренко. – Вінниця, 2001. – 328 с.

Гульдм. – Гульдман В.К. Населённые места Подольской губернии / В. К. Гульдман – К.-Под., 1893. – 636 с.

ЕСУМ – Етимологічний словник української мови: у 7-ми т./ [гол. ред. О. С. Мельничук]. – К.: Наук. Думка. – Т. 4: Н-П. – 2004. – 656 с.

Крип. – Крип'якевич І. Адміністративний поділ України (1648-1654 рр.) / І. Крип'якевич // Історичні джерела та їх використання. – 1966. – Вип. I. – С. 123-149

Молч. – Молчановский Н. Очерк известий о Подольской земле до 1434 г. / Н. Молчановский. – К., 1885. – 388 с.

Отам. – Отамановський В. Д. Вінниця в XIV-XVII ст.: Історичне дослідження / В. Д. Отамановський. – Вінниця: Континент-прим., 1993. – 463 с.

Свед. – Сведения о населении Подольской губернии в 1906 г. – К.-Под., 1907. – 88 с.

СП – Словник прізвищ: практичний словозмінно-орфографічний (на матеріалі Чернівеччини) / [укладачі: Бабич Н.Д., Колесник Н.С., Лук'янюк К.М. (гол. ред.) та ін.]. – Чернівці: «Букрек», 2002. – 424 с.

Барс. – Барський

Берш. – Бершадський

Вн. – Вінницький

Гайс. – Гайсинський

Ілл. – Іллінецький

Калин. – Калинівський

Коз. – Козятинський

Коп. – Копайгородський

Кр. – Крижопільський

Лип. – Липовецький

Літ. – Літинський

М.-Под. – Могилів-Подільський

М.-Кур. – Муровано-Куриловецький

Нем. – Немирівський

Ор. – Оратівський

Піщ. – Піщанський

Погр. – Погребищенський

Теп. – Теплицький

Тивр. – Тиврівський

Том. – Томашпільський

Трос. – Тростянецький

Тул. – Тульчинський

Хм. – Хмільницький

Чеч. – Чечельницький

Шарг. – Шаргородський

Шп. – Шпиківський

Яр. – Яришівський

апел. – апелятив
згад. – згадується
м. – місто
ОН – особова назва
прикм. - прикметник

с. – село
ст.н. – стара назва
числ. – числівник
х. – хутір

The article examines the complicated and drawn oykonyms Eastern skirts because of their semantic and structure. The means of creation of the investigated type names of settlements are characterized and defined their performance.

Key words: *apelyatyv, attribute, oykonym, semantics, structure.*

ДК 811. 161. 2'367. 625

Костянтин Іваночко (Дрогобич)

ДО ІСТОРІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ АРЕАЛУ БОЙКІВСЬКИХ ГОВІРОК ТА ЕТИМОЛОГІЇ ЕТНОНІМА **БОЙКИ**

З метою утвердження у свідомості мовців загальноприйнятої позиції щодо сутності ареалу бойківських говірок та етимології етноніма бойки у статті здійснено аналіз найосновніших наукових здобутків за останні два століття.

Ключові слова: *ареал, бойківські говірки, південно-західні говори, етнонім бойки.*

Діалект, а ми його надишем
силов духа і вогнем любови
І. Франко

Наука про українську мову, про її живу народну основу не може розвиватися й збагачуватися фактами без докладної характеристики говорів. Швидкий розвиток української діалектології й лінгвістичної географії супроводжується посиленням збиранням діалектних матеріалів на всій території поширення українських говорів. За останні десятиліття опубліковано величезну кількість досліджень з української діалектології, лінгвістичної географії. Основною причиною зацікавленості діалектами є те, що діалект – не тільки лінгвістична територіальна одиниця, але й етнографічна та культурологічна, а діалектні мовні явища, як й інші елементи народної культури, у багатьох випадках характеризуються історичною закоріненістю, стійкістю, а подекуди залишаються чи не єдиним джерелом для внутрішньої реконструкції ряду мовних явищ.

У сучасному українському мовознавстві щодо діалектної диференціації української мовної території виокремлюються два періоди: доісторичний та історичний. У доісторичному (VI –VII ст.) виділяється